

УДК 378.14.032

УПРОВАДЖЕННЯ ОСВІТНІХ ІННОВАЦІЙ В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

*Кравцов М.М., к.т.н., доцент,
Sudaki@i.ua*

*Орлова Є.П. здобувачка вищої освіти,
shababarshina@gmail.com*

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Основна ідея модернізації вищої освіти полягає в тому, що ефективність навчання у вищих навчальних закладах можна підвищити шляхом розробки та впровадження новітніх освітніх систем і технологій. У соціально-психологічному аспекті, на думку В. Н. Пінчука, інновація – це створення та реалізація різного роду інновацій, які викликають перетворення в соціальній практиці. Розрізняють організаційно-управлінські, соціально-економічні, та техніко-технологічні інновації. Інноваційна діяльність не формалізована, вимагає врахування людського фактору, зокрема подолання соціальних та психологічних бар'єрів [1].

Їх подолання сприяє:

1) врахування установок, ціннісних орієнтацій, етичних норм поведінки;

2) використання соціально-психологічних методів продуктивного навчання учасників процесу з метою розвитку їх інноваційних здібностей, формування готовності до сприйняття та участі в інноваційній діяльності. Зарубіжні вчені надають великого значення проблемі інноваційної діяльності. При ЮНЕСКО сформовано спеціалізований центр педагогічних інновацій для комплексного розвитку вищої освіти, який видає фаховий журнал з назвою «Інформація та інновація в освіті». Розглянемо базові поняття, що відображають інноваційні процеси.

Інновація (з італ. мови *innovacione*) – новина [2]. У науково-методичній літературі визначено певну термінологію інноваційної діяльності – нові форми організації праці та управління, нові види технологій, які охоплюють не лише окремі установи та організації, а й різні галузі. Отже, термін «інновація» означає інновацію, новизну, зміну, інновація як засіб і процес передбачає впровадження чогось нового. Стосовно педагогічного процесу інновація означає впровадження нових цілей, змісту, методів і форм навчання і

виховання, організацію спільної діяльності вчителя та учнів. Інноваційна діяльність є важливим активним елементом розвитку освіти в цілому, реалізації конкретних завдань у навчальному та виховному процесі. Інновації відображаються в тенденціях накопичення та модифікації ініціатив та інновацій в освітньому просторі; вони викликають певні зміни у сфері освіти.

Освітня інновація – цілеспрямований процес часткових змін, що веде до модифікаційних змін у меті, зміст, методах, формах навчання і виховання, адаптацій процесу навчання щодо нових вимог, які висувуються суспільством. Інноваційний навчальний заклад – це заклад вищої освіти, де викладачі та здобувачі експериментують, випробовують або впроваджують нові ідеї, теорії, педагогічні технології (рисунок 1).

Рисунок 1 - Сучасні освітні інновації

Сутністю інноваційних процесів в освіті є, по-перше, проблема дослідження, узагальнення та поширення передового педагогічного досвіду, по-друге, проблема впровадження в практику досягнень психолого-педагогічної науки. Ці дві проблеми необхідно вирішувати комплексно. Проте, незважаючи на широке використання цього поняття, проблема освітніх інновацій все ще розвивається. Це пов'язано із загостренням суперечності між фундаментальним

науковим знанням і складністю його практичного використання, між фазою створення нового педагогічного знання та його експериментальним впровадженням як інноваційного [3].

Передбачається, що освітня інновація характеризує фундаментальний зв'язок між теорією та практикою діяльності в сфері освіти, визначає її норми, характерні для інноваційних перетворень, органічно пов'язує процеси створення та впровадження інновацій у практику. Основними складовими освітніх інновацій є наступні, а саме:

- теорія створення інновацій у системі освіти (педагогічна неологія);

- методологія сприйняття, оцінки та інтерпретації нового в соціології, дидактиці, психології, педагогіці, менеджменті;

- технології та досвід практичного застосування освітніх інновацій. Ці елементи розкривають суть інновацій.

Серед завдань дослідження освітньої інноватики виділяємо насамперед наступні, а саме: обґрунтування її місця в системі загальнонаукових і психолого-педагогічних знань; розкриття основних функцій та їх ролі в теоретичному осмисленні методів модернізації; визначення перспектив функціонування університетської освіти, розвитку та управління вищими навчальними закладами; запровадження освітньої інновації як критерію оцінки передового педагогічного досвіду; розвиток категоріального апарату; визначення тенденцій розвитку інноваційних процесів в університеті; розробка навчання та методики інноваційних процесів. Освітня інноватика трактується в різних аспектах: як окрема галузь наукових знань і предмет методичного дослідження; наукові проблеми інноваційних процесів у сучасній філософії освіти та виховання. Досліджено також моделі управління, цілі, мотивацію, зміст, структуру та функції освітніх інновацій, інноваційні процеси в сучасній середній та вищій освіті; протиріччя інноваційної діяльності та шляхи їх вирішення [4].

Отже, освітня інноватика містить у собі міждисциплінарний синтез соціологічних, дидактичних, психологічних, акмеологічних, економічних та інших завдань. Розкриваються глибинні процеси створення та застосування нового в системі освіти, які мають особливості, пов'язані з учасниками цього процесу, суб'єктами розвивальних взаємодій. [5].

Література:

1. Закон України про інноваційну діяльність. 4 липня 2002 року N 40-IV.
2. Державний комітет статистики України: наукова та інноваційна діяльність в Україні: стат. зб. Київ: ДП «Інформаційно-видавничий центр Держкомстандарту України», 350 с.
3. Дубасенюк О.А. Інновації в сучасній освіті. *Інновації в освіті: інтеграція науки і практики*: зб. наук.-метод. праць. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. С. 62–68.
4. Ковальчук С.В. Інноваційний маркетинг: курс лекцій для студентів спеціальності «Маркетинг». Хмельницький: ХНУ, 2006. 266 с.
5. Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності. Наказ МОН України № 522 від 07.11.2000 р.

УДК 378**ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ОСВІТИ В УКРАЇНІ, США, ЯПОНІЇ,
ВЕЛИКОБРИТАНІЇ**

*Красніков С.В., к.т.н., доцент,
vsevavr@ukr.net*

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Діджиталізація (англ. digitalization) освіти — це з одного боку переведення інформації зі знань та засобів їх обробки у цифрову форму, а з другого боку це всебічне використання інформаційних технологій, зокрема інтернету. У нашому світі інформаційні технології вже пронизали всі сфери життя і сфера освіти перестала бути винятком. Використання дистанційного навчання (зокрема з використанням інтернет технологій) не є зараз чимось новим. Дистанційне навчання дозволяє поглянути на процес здобуття освіти з іншого боку. З появою інтернету у людей з'явилася можливість прямого доступу до різних інформаційних ресурсів у мережі. Потенціал таких технологій дуже високий, саме тому діяльність людини зараз майже у всіх сферах життя не функціонує без інформаційних технологій. Їх активне використання в освіті визначило місце дистанційного навчання. Таким чином дистанційне навчання - це навчання, при якому більша частина навчальних процедур здійснюється з використанням сучасних інформаційних технологій за умовами територіальній роз'єднаності викладача і студентів.

Згідно ст. 8 Закону України «Про освіту» особа реалізує своє право на освіту впродовж життя шляхом формальної, неформальної